

CONTRADICȚIILE KITSCH-ULUI

PRĂSLEA CEL VOINIC ȘI MERELE DE AUR după Petre Ispirescu ● **TEATRUL „ȚĂNDĂRICĂ“** ● Data reprezentației: 27 octombrie 1994 ● Scenariul și regia : Bogdan Drăgulescu ● Decorul și marionetele: Daniela Drăgulescu ● Muzica: Liviu Prossi ● Distribuția: Claudia Duminică, Mariana Palade, Călin Mocanu, Valentina Tomescu, Gabi Apostol, Liviu Berehoi, Valentina Roman, Iulian Furtună, Decebal Marin. Vocile personajelor: Mitică Popescu, Ștefan Sileanu, Olga Delia Mateescu, Paul Ionescu, Valentin Uritescu, Florin Piersic jr., Candid Stoica, Elena Săndulescu ș.a.

În ultima vreme, regizorii au introdus în teatru un aer proaspăt... de vulgaritate. Cu atât mai periculos e acest lucru când se întâmplă la Teatrul „Țăndărică”, un avanpost în care se formează viitorii spectatori de teatru.

Copilul și tema copilăriei au devenit obsedante încă din romantism. Wordsworth și Ion Creangă nu sunt chiar atât de diferiți. Criticii englezi serioși se apleacă și acum, în istoriile literare, asupra lui Lewis Carroll (a se vedea și „Secolul 20”, numărul tematic 252-254), considerând că toate cărțile sale au fost scrise pentru adulți. Petre Ispirescu, chiar fără talentul lui Creangă, e un romantic (prin educație). Cred că basmul lui nu merita din partea tânărului regizor Bogdan

Drăgulescu un asemenea tratament. Am observat la tinerii păpușari o atitudine demolatoare față de materia primă principală a pieselor: basmele. Înțeleg că la sfârșitul secolului XX nu mai există acea lume „ce gândea în basme și vorbea în poezii”. Înțeleg că pentru omul modern basmul se numește „Daktari” sau „Delfinul Flipper”. Dar nu pot să cred că la vârsta de 6 ani domnul regizor nu colecționa, pe lângă Jules Verne, și cărți din seria „Povești nemuritoare”.

Schema mentală e foarte simplă: demitizarea. Spargem vocabularul, rupem structurile morfologice, celebrul „a fost odată ca niciodată” sau „în paloșe să ne luptăm și în săbii să ne tăiem”. Se știe că basmul e o structură puternic formalizată, convenționalizată. Distrugând convenția prin dialoguri în stil colocvial și folosind neologisme ca „impenetrabil” (ca smalțul dinților spălați cu Colgate), ucizi basmul. Epoca fanariotă în care e plasată acțiunea mi se pare aleasă tendențios: face, evident, aluzie la turcizarea noastră de acum. Punctul cel mai de sus la care ajunge vulgaritatea spectacolului este scena luptei între Prâslea și zmeu, unde duelul este înlocuit prin... călcarea pe bătătură! Iar falsul final, cu trei dughene și Coca-Cola (în Occident, regizorul ar fi fost suspectat de publicitate mascată), îl socotesc absolut regretabil.

Acum să privim însă și jumătatea cea plină a paharului: spectacolul citează „Rătușca cea urîță”, chiar „Alice în oglindă”

(grădina în care florile roșii vorbesc). Monștrii sunt antropomorfizați și demontabili; cei mai reușiți mi s-au părut cel acvatic și cel floral, cu niște ochi imenși. Marca supranaturalului acestei lumi de „dincolo” e dată de problemele pe care le ridică gravitația.

Singura scenă compatibilă cu statutul basmului (un pic hoffmanniană) e cea în care Bufonul, cel ce povestește, acționează flașnete de sunet și lumină. Pot să vă spun că nu doar mie mi-a plăcut momentul, ci și celorlalți spectatori, care priveau siderați. O mențiune specială merită vocile personajelor: Valentin Uritescu, Mitică Popescu, Olga Delia Mateescu, Ștefan Sileanu, Florin Piersic jr., o distribuție cu care oricare piesă de teatru radiofonic s-ar mândri. Păcat însă de calitatea dialogurilor!

Păpușarii trag sforile cu talent, iar dansul puilor de zgriptor (deși ideea nu e nouă) atrage aplauze la scenă deschisă. În final, copiii le sunt arătate sforile și păpușarii salută publicul.

M-a deranjat eclecticismul, ruptura între formă și fond, ce dăunează atât scenografiei (Daniela Drăgulescu), cât și păpușeriei propriu-zise. Dacă regizorul dorește să-i smulgă pe copii din fața canalului TV cu desene animate, nu trebuie să apeleze la strategiile kitsch-ului. Dar, cum domnul regizor Bogdan Drăgulescu e încă tânăr, mai are timp să învețe din greșeli.

IULIAN BĂICUȘ

PE GUSTUL PUBLICULUI

HATMANUL BALTAG, operă comică de I. L. Caragiale și I. C. Negruzzi. Muzica: E. Caudella ● Prelucrări și adaptări muzicale: Dan Ardelean ● Data reprezentației: 10 decembrie 1994 ● Clasa prof. univ. Sanda Manu ● Costume: Romana Preoteasa ● Costume: Meda Popescu ● Interpretează: Răzvan Săvescu, Vlad Ivanov, Ada Navrot, Dorina Chiriac, Florin Petriș, Alexandru Pop, Ion Grosu, Mihai Ionescu, Dorin Niculescu, Ana Ioana Macaria, Maria Dănescu, Rodica Horobeț, Lia Bugnar, Mihaela Mihăescu.

Scriam, nu de mult, și repet acum, că ceea ce se întâmplă sau, mai degrabă, ceea ce nu se prea întâmplă la Academia de Teatru și Film pare să devină un fenomen grav și îngrijorător. Dragostea pentru viitoarea profesie și preocuparea pentru teatru au ajuns păsări rare la A.T.F.

Scenă din Hatmanul Baltag de I. L. Caragiale și Iacob Negruzzi la ATF (clasa prof. univ. Sanda Manu)